

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I grupp

- Cena 90 lit

Leto XXIX. Št. 37 (8439)

TRST, torek, 13. februarja 1973

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdoba« v Gocvu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

MRZLIČNA POSVETOVANJA V ZAHODNI EVROPI ZA REŠITEV DENARNE KRIZE

Zahodnoevropske devizne borze začasno zaprte Washington pristal na razvrednotenje dolarja?

Ameriški dolar naj bi razvrednotili za 7 do 8 odstotkov, japonski jen ovrednotili za 10 odstotkov, zahodnonemško marko pa za 5 odstotkov - Ogromen primanjkljaj plačilne bilance ZDA

BONN, 12. — Zahodna Nemčija je najbolj prizadeta od sedanje največje denarne krize v zahodnem svetu v zadnjih štiridesetih letih. Zahodnonemška marka je bila v zadnjih dneh pod močnim pritiskom mednarodnih spekulativcev, ki so jo morali dejansko tam priti težko preizkušnjo, kar je prisililo zahodnonemške oblasti, da so z današnjim dnem zapre za nedoločen čas uradno menjavo valuta. Podoban ukrep so danes sprejele tudi vse ostale evropske države s konvertibilno valuto, kakor tudi nekatere druge države, katerih gospodarstvo je tesno povezano z zahodno Evropo in ZDA.

Medtem ko so v zahodni Evropi mrzlična posvetovanja med finančnimi in zakladnimi ministri gospodarske skupnosti ter guvernerji prizadele narodnih bank, zdaj se, da sedanja denarna kriza ne dela nobenih skrbi Američanom. Kot poročajo iz Washingtona, vlada v ameriških finančnih krogih popoln mir. Washingtonska vlada pa u meni, da je bila sedanja kriza ujemno sprožena in da se mora nujno rešiti v korist gospodarstva ZDA.

Boj, ki so ga v Bonnu pretekli teden vodili, da bi obdržali vrednost ameriškega dolarja, ugotovljajo, da je ureditev mednarodne menjave val, ki je bila dosežena pred dobrim letom dni v Washingtonu, dejansko že preživel.

V Evropi potres, v ZDA pa popolno zatišje. To so osnovne ugotovitve ameriških finančnih strokovnjakov. V

bonni tečaj svojih valut do dolarja, hkrati pa ne izključuje morebitnega sporazuma med Zahodno Nemčijo, Japonsko in ZDA o razvrednotenju dolarja in manjšem ovrednotenju zahodnonemške marke in japonskega jena.

Tudi v Parizu so mnenja, da je zapora menjalnih borz v zahodnoevropskih državah začetek reševanja sedanje krize, ki je sicer doslej prizadela le zahodnonemško marko, ki pa bi znala imeti hude posledice tudi na ostale valute Evropske gospodarske skupnosti. Razumljivo je torej, da v vseh prestolnicah članice EGS z največjo pozornostjo spremljajo razvoj dogodkov in so pripravljene dati svoj prispevek k čim bolj rešitvi mednarodnega denarnega in trgovinskega sistema zlasti med Evropo in ZDA. Zaskrbljenost je tem večja, ker so v krogih ameriškega kongresa že dali pobudo naj ZDA uvedejo novo pristojbino nad uvozom tujega blaga zlasti industrijskega blaga iz Evrope za najmanj 17 odstotkov. To pomeni, da bi vsi evropski blago na ameriški trg za isti odstotek podražilo, s čimer bi se tudi zmanjšala njegova prodaja.

Položaj v državah gospodarske

skupnosti je izredno resen, kar dokazuje tudi dejstvo, da se vsi pogovori na najvišji ravni med odgovornimi ministri za finance in zaklad ter visokimi finančnimi strokovnjaki odvijajo v najstrožji tajnosti. Po večeršnjem sestanku v Parizu so danes v nekaterih parizskih obveščenih krogih izjavili, da nameravajo sklicati novo mednarodno konferenco med devetimi članicami gospodarske skupnosti, ZDA in Japonsko.

V Rimu se prav tako mrzlično posvetujejo o nastali denarni krizi. Predsednik vlade Andreotti se je danes sestal z zakladnim ministrom Malagodiem in z guvernerjem »Banca d'Italia« Carlijem, ki sta mu poročala o sestanku v Parizu. Popoldne pa je imel predsednik vlade sestanek s podpredsednikom Tanassijem, ministrom za finance Tavianiem, za zaklad Malagodijem, za industrijo Ferrijem, za kmetijstvo Natalijem in guvernerjem Carlijem. Govorili so predvsem o pogajanjih, ki se bodo začela jutri v Rimu s posebnim Nixonovim gospodarskim odposlancem Petersenom.

Tudi v Italiji je bila začasno pre-

kinjena uradna menjava vseh tujih valut. Banke menjavajo le manjše vsote valut tujim turistom na osnovi menjalnega tečaja od preteklega petka.

Narodna banka SFRJ je danes sklenila začasno prekiniti vse mednarodne valutne transakcije zaradi zapore najvažnejših tujih valutnih borz. V sporočilu Narodne banke je rečeno, da tuji državljani, ki prihajajo v Jugoslavijo lahko menjajo svojo valuto v jugoslovanskih bankah in v menjalnih uradih za dinarje. Popolnoma pa je prepovedana menjava tujih valut v tuje valute. To se pravi, da omejitve Narodne banke ne bodo prizadele italijanskih državljanov in ostalih tujcev, ki menjajo svojo valuto v dinarje.

V Londonu so se pozno nočjo razširile vesti, da bo dolar razvrednoten od 7 do 8 odstotkov. To naj bi izjavili v londonskih ameriških in japonskih krogih, kar naj bi uradno potrdili v sredo, ko naj bi ponovno odprli vse evropske valutne borze. Do tega sklepa naj bi prišli po današnjih telefonskih in neposrednih posvetovanjih med Nixonovim odposlancem Wolckerjem, japonskim predstavnikom Hosomijem in zakladnimi ter finančnimi ministri evropske deveterice. V istih krogih pravijo, da se je Nixon odločil za to rešitev pod močnim pritiskom zaradi velikega primanjkljaja v lanskeletni ameriški plačilni bilanci, ki je dosegel 6.400 milijonov dolarjev. Hkrati pa naj bi Japonci ovrednotili jen za 10 odstotkov, zahodnonemška marka pa naj bi bila ovrednotena za 5 odst.

Medici sprejel
veleposlanika SFRJ
in prof. Capudra

RIM, 12. — Italijanski zunanji minister Medici je danes na sedežu zunanjega ministrstva sprejel jugoslovanske veleposlanika v Rimu Miša Pavčevića. Istočasno je v Beogradu zvezi tajnik za zunanje zadeve Miloš Minić sprejel italijanske veleposlanika v SFRJ Giuseppe Macco, s katerim se je začel držati v prisrčnem pogovoru. Šlo je za prvi uradni obisk veleposlanika Maccove novemu jugoslovanskemu zveznemu tajniku Miniću.

V Rimu je sprejel tudi prof. Andreja Capudra, ki je prevel v slovenščino Dantejevo »Božansko komedijo«. Prof. Capudra je podaril en izvod novega dela ministru Mediciju.

USPELA 24-URNA STAVKA V KALABRIJI

Zaostritev borbe za obnovo delovne pogodbe kovinarjev

REGGIO CALABRIA, 12. — Skoro 20 tisoč delavcev je danes šlo v spredu po ulicah Reggio Calabrie v okviru splošne 24-urne stavke, ki so jo proglasile tri sindikalne organizacije, da bi manifestirale za povišanje zaposlitvene ravni in za gospodarski razvoj Kalabrije. Na glavnem mestnem trgu je spregovoril tajnik CISL Macario, ki je govoril v imenu vseh sindikalnih organizacij. Macario je omenil težave delavcev na italijanskem jugu ter se zlasti prebivalcev Kalabrije, ki jih je prizadela zadnja povodenj.

Po koncu mirne demonstracije, ko so se delavci že razhajali, so fašisti pred sedežem PSI napadli nekatere skupine stavkajočih, zaradi česar je morala poseči policija.

Danes se začne v vseh kovinarskih podjetjih vrsta razčlenjenih stavk, ki jih je proglasila zveza kovinarskih delavcev, da bi protestirala proti zavlačevanju podpisane delovne pogodbe. Kovinarji bodo morali opraviti do 10. marca 40 ur stavk v zasebnih podjetjih in 32 v podjetjih z javno udeležbo. Nekaj ur bo posvečenih stavki proti represiji v državi, osem ur pa bo

vi. V Trstu je bil slavnostni govornik Ivan Potrč, v Gorici pa Ace Mermolaj. Prešernove proslave so bile tudi v solah in prostovolnih društvih Tržaškega in Goriskega.

V nedeljo je bil v Trebach ustanovljen občni zbor Tržaškega partizanskega pevskega zbora.

V našem mestu se je v nedeljo mudil minister za povezavo z deželami, ki se je sestal s predstavniški raznih struj KD. Minister je tudi sprejel delegacijo Slovenske skupnosti.

ENOTNA PROSLAVA SLOVENSKEGA KULTURNEGA PRAZNIKA V KULTURNEM DOMU

Obče človeško sporočilo našega velikega Prešerna

Slavnostni govor je imel slovenski pisatelj Ivan Potrč - Spored so izvajali člani Slov. amaterskega odra, Radijskega odra, Stalnega slov. gledališča in pevski zbor »Tabor« z Opčin

Občinstvo na Prešernovi proslavi v Kulturnem domu

Z NEDELJSKIM OBČNIM ZBOROM V TREBČAH

USTANOVLJEN JE TRŽAŠKI PARTIZANSKI PEVSKI ZBOR

Občni zbor so pozdravili predsednik vsedržavne ANPI sen. Boldrini, predsednik Zveze združenj borcev Slovenije narodni heroj Janko Rudolf in predsednik SKGZ Boris Race - Prvi javni nastop pevskega zbora

Verjetno ni tajnost, da želja po ustanovitvi samostojnega partizanskega zbora na Tržaškem obstaja vsa povojna leta. Zato, kar nas je partizanska pesem združevala na vsakem koraku našega nacionalnega in družbenega boja, pa tudi zato, ker je prišla ta srca naših ljudi po vseh in v mestu, kot obvezna odločitev revolucionarnim časom, ko smo - vsi skupaj - rušili svet tme in zatiranja ter ubirali pot napredku v demokracijo, k svobodi narodov in zatiranih slojev ljudstva.

Tako nastaja naš zbor, zbor tržaških partizanov. Kajti se bolj kot kdajkoli je potrebna naša pesem, pesem borbe in junštva, ki bo bori mladino in daje poguma, ki ljudstvo opominja na pretekle strahote in na nujnost današnje borbe. Kajti se fašizem grabi s svojimi kremplji in steguje svoje roke na našo svobodo, streže slovenskemu ljudstvu v Italiji po življenju. Naša pesem, naša emocija, naša borbenost naj trmu rečejo odločen in trden NE!

Ta dva odstavka sta zapisana v poročilu pripravljalnega odbora za ustanovitev slovenskega Tržaškega partizanskega zbora in prav ta dva stavka odražata smisel in program okrog 100-članskega zbora, ki je z nedeljskim občnim zborom v Ljudskem domu v Trebach, na katerem so bila odobrena pravila in izvoljen glavni odbor, postal tudi formalno stvarnost.

Občnega zbora so se poleg rednih članov - pevcev in podpornih članov udeležili številni predstavniki slovenskih in italijanskih borskeških organizacij ter mnogi gostje, predvsem pa so nastanek zbora počastili s svojo prisotnostjo predsednik vsedržavne združenja ita-

lijanskih partizanov ANPI in odlikovane z zlato kolajno odprtstva sen. Arrigo Boldrini, predsednik Zveze borcev Slovenije narodni heroj Janko Rudolf, španski borec, odlikovane z zlato kolajno odprtstva in osvoboditelj Genove Anton Umkar, generalni konzul SFRJ v Trstu Boris Trampuz, senatorja Bacičiči in Sema, poslanec Skerš, predsednik SKGZ Boris Race, slovenski pisatelj Ivan Potrč in drugi.

V svoji pozdravni govorih so predsednik ANPI Boldrini, predsednik Zdrženja zveze borcev Slovenije Rudolf in predsednik SKGZ Race podpirali solidarnost anti-fašističnih borcev in njihovo odločnost, da se tako kot v času boja proti nacizmu in fašizmu tudi danes postavijo v bran miru, svobode in demokracije bratstva med narodi in socialne pravice. Poudarili so, da je tudi novo nastali partizanski zbor odraz te odločnosti, kar je s svojim obstojem, predvsem pa s širjenjem partizanske pesni na daljevalec svetlih tradicij NOB.

Občni zbor je zaključil 100-članski pevski zbor pod vodstvom svojega dirigenta Oskarja Kjudra.

Dalje poročilo objavljamo na tržaški strani.

Sirotkovič v ZDA

WASHINGTON, 12. — Podpredsednik zveznega izvršnega sveta SFRJ dr. Jakob Sirotkovič je prišel danes v ZDA na večdnevni obisk. Jutri se bo srečal z državnim tajnikom Rogersom in predsednikom svetnega sveta za gospodarska vprašanja Steinom. Največji del obiska dr. Sirotkoviča v ZDA bo potekal v razgovorih z visokimi osebnostmi gospodarskih resorjev.

Posled na udeležence ustanovnega občnega zbora Tržaškega partizanskega pevskega zbora

KONČNO PRVI KONKRETNI REZULTATI PARIŠKEGA MIROVNEGA SPORAZUMA

V Vietnamu osvobojeni prvi vojni ujetniki Morda dosežen sporazum o premirju v Laosu

Henry Kissinger nadaljuje razgovore s severnovietnamskimi voditelji

SAIGON, 12. — Majavi mir v Vietnamu je danes storil še korak naprej z osvoboditvijo prve večje skupine vojnih ujetnikov oboih strani. Levji dšle pri tej osvoboditvi so imeli ameriški piloti: 143

jih je bilo danes osvobojenih po dolgem jetništvu, ki je za nekatere trajalo celo osem let. Danes zjutraj so ameriška transportna letala dospela na hanojsko letališče, da bi vkrcali osvobojene

Ameriški pilot, ki so ga severnovietnamske oblasti včeraj osvobodile, si privoščijo prvo ameriško cigareto po dolgih letih ujetništva

POBUDA ZVEZE ŠTUDENTOV JUGOSLAVIJE

V Vietnamu zgraditi vseučilišče miru

Poziv vsem študentskim organizacijam in UNESCO

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 12. — Zveza študentov Jugoslavije je dala pobudo, da se v Vietnamu zgradi študentski center »vseučilišče miru in solidarnosti z Vietnamom«. To je bilo sporočeno na današnji tiskovni konferenci Zveze študentov Jugoslavije, na kateri je bilo izraženo prepričanje, da bodo to akcijo podprle vse nacionalne študentske zveze in mednarodne organizacije, predvsem pa UNESCO.

Zveza študentov Jugoslavije se poleg tega pridružuje zahtevam vseh naprednih sil na svetu, da se v Vietnamu razvije čimprej osvobodijo in da se takoj preneha z zverinskimi ravnanji s njimi v zaporih in taboriški sajonskega režima. Zastopniki Zveze študentov so nadalje na današnji tiskovni konferenci poudarili, da obnova Vietnamu mora postati obveznost vsega sveta in da se bodo jugoslovanski študenti v okviru svojih možnosti udeležili te akcije.

B. B.

Heinemann uradno obišče Italijo

RIM, 12. — Tukaj so uradno sporočili, da bo predsednik Zvezne republike Nemčije Gustav W. Heinemann, na vabilo predsednika republike Leoneja, obiskal Italijo v dneh 21., 22. in 23. marca.

V Parizu in Bonnu so bila v zadnjih dveh dneh mrzlična posvetovanja med finančnimi in zakladnimi ministri Zahodne Nemčije, Velike Britanije, Francije in Italije ter predstavnikom ZDA in Japonske, da bi rešili denarno krizo, ki je nastala po močnem pritisku spekulativcev z ameriškim dolarjem na zahodnonemško marko in japonski jen. Zaradi ogromnih vsot dolarjev na trgu, je Zahodna Nemčija včeraj zaprla menjalne borze tujih valut. Podobni ukrep so sprejele tudi ostale zahodnoevropske države. V

DANES

Londonu pa se je razširila vest, da je Washington baje pristal na razvrednotenje dolarja za 7-8 odstotkov, po drugi strani pa naj bi Japonci ovrednotili jen za 10 odstotkov in zahodni Nemci marko pa za 5 odstotkov.

V Trstu in Gorici sta bili v nedeljo osrednji Prešernovi prosla-

Obče človeško sporočilo našega Prešerna

(Nadaljevanje s 1. strani)

je pripravil vezni tekst iz Prešernovih pism in poezij pesnik Marko Kravos, ki je smiselno povezal Prešernovo življenje in ustvarjalnost v zaključeno celoto. Celotno izvedbo so prijetno dopolnjevali glasbeni vložki, ki jih je oskrbel Janko Ban.

V začetku drugega dela sproveda se je občinstvo, spet predstavil član Slovenskega stalnega gledališča Jožko Lukež, ki je recitiral tri Prešernove gize (Pesem moja je podoba tvoje glave, Oči me večekrat vprašali ali smem in Zlastno komu neznana je resnica).

Sporod so nadaljevali člani Radijskega odra z odločkom iz Simčičeve drame Krst pri Savici, ki je katoliška interpretacija Prešernove znamenite pesnitve.

Nastopili so Ivana Placer, Miro Opelt, Franko Žerjal, Marjan Bajc in Aleksijs Pregarc. Recitatorje je odlikovalo umirjeno in čustveno podajanje, med vsemi pa je posebno izstopala s čisto in čustveno bogato dikcijo Ivana Placerja. Uvodne besede k drami je podal Jože Peterlin.

V duhu najlepše slovenske tradicije je letošnji osrednji Prešernov splošno zaključilo petje. Moški pevski zbor «Ključ» iz Opčine, ki se je v zadnjem času tako številčno kot kakovostno prejel izpopolnil, je pod vodstvom Svedke Grgića zapel pet pesmi, Gallusovo «Gum galli», sum ovum parib, Vodopivčev «Ob večerni uri», Devovo «Koj so tiste steeze», Mirkovo «Čelo in za zaključek, kot smo že omenili, Prešernovo «Zdravljico» v Vrbačevi priredbi. Z izvedbo tega nelahkega izbora pesmi, so Opčinci dokazali, da se lahko kosajo z našimi najboljšimi pevskimi zbori.

Zbrani v Rimu deželni odborniki za zdravstvo

Te dni so se sestali v Rimu odborniki za higieno in zdravstvo iz vseh italijanskih dežel. Na seji, ki so se je udeležili tudi številni predstavniki zdravstvenih organizacij v državi, so razpravljali o prenosni zdravstvu in o pristojnostih posameznih dežel na tem področju. Našo deželo je v Rimu zastopal odbornik Devetaj. Predstavniki dežel so sklenili, da bodo skupno sestavili zakonski predlog za prenosno zdravstvo ter ga predložili v prazno pred poslansko zbornico.

PRETEKLO NEDELJO V TRSTU

Minister F. Sullo predaval o odnosih med deželo in državo

Najavljena širša prisotnost deželnih uprav v osrednjih organih

Minister za zveze z deželami F. Sullo je v nedeljo dopoldne predaval v častniškem krogu o «Deželnih avtonomijah kot dejavniku gospodarskega in socialnega razvoja». Predavanja, ki ga je organizirala revidna Indicatore Demokratice, so se udeležili predsednik deželnega odbora Berzanti, deželni odborniki Matto, deželni svetovalec Štaka, predstavnik tržaškega župana Abate, župan devinsko - nabrežinske občine Legisa, predsednik luskne ustanove Franzil, generalni komisar za Furlanijo - Juljsko krajino Abbrescia in druge osebnosti.

Po kratkem pozdravnem nagovoru predsednika Berzantija, je minister Sullo začel temo predavanja. Najprej je opisal zgodovinski potek dogodkov, ki so privedli do ustanovitve 5 italijanskih dežel s posebnim statutom in nato še preostalih 15 z navadnim statutom. Pri tem je govoril o dejstvu, da so se pristojni krogi odločili za prve štiri dežele s posebnim statutom (Sicilija, Sardinija, Tridintinsko - Gornje Poadije in Dolina Aosta), nato pa še o ključnem veliku napotovanju desetine - za Furlanijo - Juljsko krajino, da ji zavri središče težnje pri razvoju področja. Dežele s posebnim statutom predstavljajo zdaj nekakšne «mejne markes» in prav njihovi strukturi se je treba zahvaliti, če Italija ohranja svojo ozemeljsko enovitost.

Kot načelnik novega ministrstva za stike z deželami je Sullo napovedal, da se bodo predstavniki italijanskih dežel odsele redno vsak mesec sestajali pri predsedniku Andreottiju; predstavniki dežel bodo sodelovali pri sestavi državnih razvojnih načrtov, in sicer hkrati s predstavniki sindikalnih organizacij, do junija letos namerava vlada izdati vrsto izvršnih norm, ki naj omogočijo odpravo razlik v pristojnostih posameznih dežel. Majše dežele v Italiji, to se pravi dežele z navadnim statutom, imajo namreč na nekaterih področjih večje pristojnosti kakor starejše dežele s posebnim statutom. Končno je minister napovedal, da bodo odsele predstavniki italijanskih dežel tudi v vodstvu Vsestranskega odbora za gospodarstvo in delo (CNEL).

Dežele bodo s tem zadobile večji vpliv v odnosih z osrednjimi oblastmi, kot «obrobne» enote pa bodo se naprej izvajale dvojno vlogo po političnih teles in organov za razdeljevanje javnih sredstev.

Minister Sullo je nato prešel na nekatera politična vprašanja, ki jih

NEDELJSKI USTANOVNI OBČNI ZBOR V TREBČAH

Tržaški partizanski pevski zbor s pesmijo nosilec tradicije NOB

Sprejeta pravila in izvoljen glavni odbor zbora, ki šteje okrog 100 članov-pevcev

Tržaški slovenski partizanski zbor je postal tudi v formalnem smislu stvarnost. Okvir in vzdušje, v katerem je potekal nedeljski ustanovni občni zbor, bi morala biti porok, da korak na zastavljeni poti ne bo zastal in da je slovenska in drugih narodov borbena, sodelovalna pesem do bila udarnega glasnika Dvorana Ljudskega doma v Trebčah je bila že zgodaj polna bivših borcev — pevcev in drugih. Na stenah dvorane so visle slike v NOB padlih domačinov, na zadnji steni nasproti odra prapori, od zunaj so prihajali zvoki domače godbe na pihala «Parna». Prihajali so tudi predstavniki borbenskih organizacij, ustanov, izvoljeni predstavniki in drugi številni gostje, ki so s svojo prisotnostjo hoteli počastiti ta dogodek. Bili so med drugimi: predsednik vsedravnice ANPI sen. Boldrini, predsednik Zveze združenih borcev Slovenije Janko Rudolf, generalni konzul SFRJ Bo-

ris Trampuž s konzulom Kosorjem in Sašom Grudnom, antifašistični borcev in osvobodilni Genove Anton Umkar, senatorja Bacič in Sema, slovenski poslanec Albin Škerk, predsednik SKGZ Boris Rač, deželni svetovalec dr. Godnič, predsednik tržaške ANPI in član odbora ANPI Arturo Calabria in Vladimir Kenda, dr. Igor Gruden, slovenski pisatelj Ivan Potrč in še drugi. Župan Spaccini je poslal občnemu zboru pismeno pozdravo in opravičil svojo odsotnost zaradi nepredvidene zadržanosti. Prav tako sta prirediteljem sporočila svoj zadržanost in svoje pozdrave deželni svetovalec dr. Drago Štaka in Armido Umkar za zvezo vojniki invalidov NOB.

Vsi udeleženci občnega zbora so pred samim začetkom del na povabilo predsedujočega Nika Škamperla z enominutnim molkom počastili spomin padlih v boju za svobodo, nato pa je po opravljenih uvodnih formalnostih z izvolitvijo

delovnega predsedstva in volilne komisije ter z izvolitvijo štirinast članov delegacije, ki je ponesla venec k spomeniku padlim na trgu, Lucijan Padovan prebral uvodno poročilo pripravljalnega odbora. V poročilu so obrazložili nagibi, ki so privedli do formiranja zbora in nakazana njegova vloga nadaljevalca svetlih tradicij narodnoosvobodilnega boja s slovensko partizansko in narodno pesmijo, kakor tudi z borbennimi pesmimi drugih narodov. Izrečno je v poročilu rečeno, da partizanski zbor «nikakor ne sme svojo dejavnost omejiti na druge partizanske zbore» in da se namerava posvetiti tudi splošnim vprašanjem, ki zanimajo bivše borce, zlasti pa se vedno neresenemu vprašanju priznanja statusa partizanskih borcev.

S svojim obstojem in s svojim delovanjem pa se hoče zbor vključiti tudi v splošni tok naprednih sil v Italiji, za demokracijo in napredek. Uresničevati namerava v

duhu bratstva med slovenskimi in italijanskimi antifašisti, ki se je skovalo v kravi vojni, uresničevati najtesnejšo povezanost z ANPI in biti ob enem glasnik protifašistične odločnosti našega naroda zlasti v tem trenutku, ko nam skušajo fašizem in druge temne sile spet streči po življenju in svobodi.

Končno je v poročilu še govor o vprašanju sredstev in o raznih tehničnih vprašanjih pa še sklep, da se izkupiček pravega nastopa zbora namenja za obnovo svobodnega in demokratičnega Vietnama ter želja, da se zbor «pridruži veliki družini obstoječih slovenskih pevskih zborov ter da se vključi v Slovensko prosvetno zvezo».

Predsednik ANPI sen. Boldrini je v svojem pozdravu povezal rojstvo tržaškega partizanskega zbora s spomini na zgodovino Evrope in s sedanjo stvarnost. Dejal je, da so antifašistični protagonisti današnje časa in v tej zvezi se je vprašal, kaj bi bilo danes z evropsko in svetovno civilizacijo, če junaki Vietnama ne bi izbojeval svoje zmag. Vietnamski predstavlja novo zavest sveta, da se povsod upira nasilju in fašizmu, kajti fašizem ne sme za nobeno ceno prevladati ne v Trstu, ne na Portugalskem, ne v Španiji in drugod. Tudi v Italiji so sile, ki hočejo ustvariti ožračje sovražstva, toda te sile bo italijanski narod premagal, ker so protifašistične sile v Italiji dovolj močne. Ko se je povrnil k samemu zboru in razmeram pri nas, je dejal, da smo tu, v tem delu Italije, odprli nova vrata, vrata prijateljstva in sodelovanja za danes in za jutri. Nazdravil je prijateljstvu med jugoslovanskimi in italijanskimi narodom in zaželel plodno delo zbora, ki naj bo s partizansko pesmijo glasnik miru, svobode in človeške kulture.

Sen. Boldrini je tudi zagotovil svoje zavzemanje, da bo zbor deležen ustreznih pomoči, kakor tudi, da se bo ANPI še naprej prizadevala za rešitev perečih vprašanj bivših borcev - partizanov.

Predsednik Zveze združenih borcev Slovenije Janko Rudolf je izrazil svoje zadovoljstvo, da lahko sporoči tržaškemu partizanskemu pevskemu zboru pozdrave bivših partizanov Slovenije predvsem zato, ker je ta zbor preprečil dokaz, kako je pri nas živ duh narodnoosvobodilnega boja, ki je bil tako močan, da smo lahko premagali vse težave. Ta duh nam bo še potreben.

(Nadaljevanje na 5. strani)

V ŠTEVILNIH STAVBAH SO ŽE ZAČELI VARČEVATI

Pomanjkanje tekočih goriv v Trstu čedalje bolj pereče

Pojasnilo tržaške prefekture

Dokaj skrbno vzbuja v tržaških družinah vprašanje tekočih goriv za ogrevanje stanovanj, katerim polagoma usihajo zaloge. Pisali smo že, da je goriva (kerozena, plinskega olja in dr.) čedalje manj, ker se veliki petrolejski monopoli okoliščajo te izsiljevalne metode, da bi prisilili vlado, naj jim zajamči davčne olajšave v višini 30 milijard lir. O zadnem dekretu je pred kratkim razpravljal tudi parlament, kar je petrolejske družbe prisililo, da so se zaostriale svoje izsiljevalne. Pritisnik naj bi uresničili prav z izjemnim tujem, ki ni nastal v primeru popolnega pomanjkanja goriva.

V zvezi s tem nam je prefekture poslala sporočilo, da je svoj čas že posredovala ministrstvu za industrijo Mauru Ferriju, podatke o zalozah tekočega goriva v Trstu. Ministrstvo je prefekturi dr. Abbrescia odgovorilo, da sledi dogajanje in da je sam minister povabil petro-

lejske družbe, naj čimprej dostavi jo koncesijskim prodajalcem zadostne količine goriva, ki ga je dovolj v zalogi v rafinerijah.

Minister Sullo sprejel delegacijo Slovenske skupnosti

Med svojim obiskom v Trstu je dne 11. februarja 1973 minister za zveze z deželami poslanec Sullo sprejel na sedežu častniškega kroga v Trstu delegacijo Slovenske skupnosti, ki sta jo vodila deželni svetovalec Štaka ter član izvršnega odbora Legisa. Razgovor je prisostvoval tudi vladni komisar prefekt Abbrescia.

Delegacija Slovenske skupnosti je ministru Sullo izročila posebno spomenico, v kateri so objasnjena vsa neresena vprašanja Slovencev v deželi Furlaniji - Juljski krajini. Posebej je delegacija Slovenske skupnosti podčrta la upravičeno zahtevo slovenske narodnostne skupnosti po globalnem zaščitnem zakonu, ki bi moral rešiti odprta vprašanja Slovencev v deželi Furlaniji - Juljski krajini. V parlamentu je več zakonških osnutkov v tem smislu, v deželnem svetu Furlanije - Juljske krajine pa je Slovenska skupnost vložila na podlagi čl. 26 deželnega statuta zakonska predloga, ki sta ju udeležila Slovenska skupnost in SDZ.

Delegacija je ministru omenila s tem v zvezi tudi enoten nastop slovenske manjšine pri bivšem predsedniku vlade Colombu.

Ob koncu razgovora je delegacija Slovenske skupnosti predložila ministru za zveze z deželami upravičeno zahtevo Slovencev po televizijskih oddajah v slovenski tako, kot je ta pravica zagotovljena južnotržiški manjšini v Italiji ter v mednarodnem merilu mnogim evropskim manjšinam, med temi tudi italijanski v Jugoslaviji.

Minister Sullo je podčrta la svojo občutljivost za ta vprašanja, izrazil svojo nejevoljo, da so ti problemi še vedno nereseni ter izrekel delegaciji svojo pripravljenost pri reševanju problemov, ki se jih je Slovenska skupnost dotaknila v omenjenem dokumentu.

SEJA OBČINSKEGA SVETA V NABREŽINI

Proti porajanju fašizma potrebni koreniti ukrepi

Soglasno odobrena resolucija zaradi atentata na sedež CGIL - Nadaljuje se razprava o proračunu

Na sinočnji seji je občinski svet v Nabrežini soglasno odobril resolucijo, v kateri obsoja atentat na sindikalni sedež CGIL, zavrača to strategijo fašističnega kova, podčrta nujnost energičnega nastopa, ki naj napravi konec takim zločinom, ki delajo krivice in povzročajo krivice in jih vzorno kapazno odgovoril, da uradno ne ve ničesar, ker ni bil o prihodnosti ministra in o posvetovanjih sploh obveščen, niti povabljen. Vsekakor je to zelo čudno!

Župan in odbornik Caldi sta odgovorila še na nekatera druga vprašanja, nato pa se je začela razprava o občinskem proračunu. Svetovalec Brezigar je med drugim dejal, da je proračun dober, ker ima velike postavke za javna dela, opozoril je na nujnost športnih prav in nižjem predelu občine, doklani se je nekaterih posameznih postavk, zlasti pa je poudaril dolžnost občine za konkretno izvajanje dvojezičnosti in uveljavljanje pravic slovenske narodnostne skupnosti. Podrobnosti bomo še poročali. Prihodnja seja bo v ponedeljek.

ki gre mimo vsega tega in ne poudarja vrednot osvobodilnega boja, svetovalec Brezigar (Slov. skupnost) pa je strnil misli in ugotovitve ostalih svetovalcev.

Na vprašanje svetovalca Parentina o obisku ministrstva Romite in načrtih dežele za znanostno - raziskovalni center v Sešljanu je župan odgovoril, da uradno ne ve ničesar, ker ni bil o prihodnosti ministra in o posvetovanjih sploh obveščen, niti povabljen. Vsekakor je to zelo čudno!

Župan in odbornik Caldi sta odgovorila še na nekatera druga vprašanja, nato pa se je začela razprava o občinskem proračunu. Svetovalec Brezigar je med drugim dejal, da je proračun dober, ker ima velike postavke za javna dela, opozoril je na nujnost športnih prav in nižjem predelu občine, doklani se je nekaterih posameznih postavk, zlasti pa je poudaril dolžnost občine za konkretno izvajanje dvojezičnosti in uveljavljanje pravic slovenske narodnostne skupnosti. Podrobnosti bomo še poročali. Prihodnja seja bo v ponedeljek.

Strokovna pomoč v zvezi z IVA

Finančna uprava opozarja prebivalce iz tržaške pokrajine, ki bi si bili radi na jasnem kar zadeva izvajanje določb novega davka na dodatno vrednost (IVA), da so jim v pomoč pri razlagi vseh praznizacij davkoplačevalcem za nasvete, ki se nanašajo na davek IVA Osebe, ki ne razpolagajo predvsem malim podjetnikom.

Predavanja KMEČKE ZVEZE

o zaščiti pred tetanusom

DANES, 13. t. m. ob 19.30 v Zgoniku (tudi za Repnjo) v prosvetnem društvu.

V PETEK, 16. t. m. ob 19.30 v Medji vasi (pri Radetiču) tudi za Devin.

Predaval bo dr. BORUT SPACAL ob predavanju filma.

Zaradi tehničnih razlogov bo predavanje v Medji vasi v petek, namesto v torek, kakor je bilo že sporočeno z vabilu.

Izleti

ŠD POLET priredi v nedeljo, 18. februarja, smučarski izlet v Trbiž in k Sv. Antonu. Vpisovanje v trgovini čevljev Malalan, Proseška ulica št. 18 na Opčinah, tel. 212-138.

Včeraj-danes

Danes, TOREK, 13. februarja KATARINA

Sonce vzhaja ob 7.10 in zatone ob 17.28 — Dolžina dneva 10.18 — Luna vzhaja ob 12.54 in zatone ob 4.17 Jutri, SREDA, 14. februarja VALENTIN

Vreme včeraj: najvišja temperatura 7,6, najnižja 3,6, ob 19. uri 6,2 stopinje, zračni pritisk 1013 mb, rahlo pada, veter 9 km na uro, zahodni-jugozahodni, vlaga 47-odstotna, nebo 1/10 pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 8,4 stop.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 11. in 12. februarja 1973 se je v Trstu rodilo 19 otrok, umrlo je 23 oseb.

UMRLI SO: 78-letna Rosa Peciaric vd. Novel, 57-letni Vittorio Sinico, 88-letni Ireneo Parenzan, 71-letna Erminia Pagnucco vd. Fisca, 79-letni Giuseppe Fiorentin, 76-letni I. sidoro Tommasi, 59-letni Pietro Zamarin, 80-letna Pasqua Potecia vd. Gandolfo, 54-letni Ugo Catalani, 77-letni Domenico Pagliaro, 70-letni Attilio Miot, 60-letni Stanislao Sodik, 74-letni Ernesto Oncia, 85-letni Giuseppe Rasem, 70-letni Vittorio Poga, 70-letna Anna Micheli, 62-letna Maria Rotter vd. Apollonio, 65-letni Giuseppe Caramagno, 80-letna Elena Gioppo vd. Fogolin, 86-letna Maria Haberl vd. Winter, 90-letni Ugo Vigni, 67-letni Domenico Tomi, 50-letna Maddalena Landro por. Bagnoto.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

All'Angelo d'Oro, Trg Goldoni 8; Cipolla, Ul. Belgiojoso 4; Ai Due Lucci, Ul. Ginastica 44; Miani, Miramorski drevored 17 (Barkovlje).

NOCNA SLUŽBA LEKARN

(od 19.30 do 8.30)

Dott. Gmeiner, Ul. Giulia 14; Manzoni, Largo Sominio 4; INAM — Al Cedro, Trg Oberdan 2; Al Gemelli, Ul. Zorutti 19/C.

Z NEDELJSKE KONFERENCE

Stanovanjsko vprašanje na Tržaškem nevzdržno

Zadruge in sindikati za načrt ljudskih gradenj v naši deželi

V nedeljo dopoldne je bila v kinu «Vittorio Veneto» napovedana konferenca o problemih stanovanjske prenosne, ki so jo organizirali tržaški odsek združne zveze, združenje za pravico do stanovanja in sindikalne organizacije SFI-CGIL, SAUFI-CISL in SIUF-ULU. Konferenco je vodil predsednik Poletto, ki je uvodoma prebral izvedbo podpredsednika deželnega sveta Pittonia, s katero se socialisti obvezujejo, da si bodo konkretno prizadevali za uresničitev stanovanjske prenosne v Italiji.

Prvo poročilo o stanovanjskih problemih je podala tajnica združenja za pravico do stanovanja J. Burlo, ki je opozorila na dejstvo, da v dveh letih po uveljavitvi državnega zakona št. 965 ni bil v Italiji zgrajen en sam stanovanjski prostor. Andreottijeva vlada je nasprotno izdala vrsto delegiranih odločkov, ki so v kričnem nasprotju s smernicami omenjenega zakona. V našem mestu je stanovanjsko vprašanje postalo nevzdržno: medtem ko ljudskih stanovanj na razpolago 5.100 prostih luksuznih stanovanj, ki si jih ljudske množice še zdaleč ne morejo omisliti, najemina pa se suka na višini med 50 in 70 tisoč lir. Položaj se je poslabšal, ko bo konec leta odpravljen sistem zamrznjenih najemnin. Kolikor ne bo država pravočasno kaj ukrenila na tem področju, se bo združenje v sodelovanju s sindikati in združenimi organizacijami zavezalo za to, da bi vlada podaljšala veljavnost sedanega sistema zamrznjenih najemnin.

Predsednik Konzorcija gradbenih združenj P. Sturari je naglasil, da je državni zakon št. 965 v bistvu ugoden, saj pojmuje «stanovanje» kot socialno storitev, ki naj bi bila torej po svoji ceni dosegljiva najširšim ljudskim množicam. Zato je treba napeti vse sile, da se zakon dejansko izvajal z vsemi svojimi obnovitvenimi svojstvi. Govornik je izrazil pričakovanje, da bodo krajevne ustanove, predvsem pa občine in dežela poskrbele za sestavo obsežnega načrta za gradnjo ljudskih stanovanj v Furlaniji-Juljski krajini in za dejansko izvajanje zakona št. 965 na našem področju.

Kritik je tedaj napisal v Edinosti, da je «epistoličar s svojim delom iznenadil», kajti «njena Veronika Deseniška nam ne odkriva samo ljubezni, trpljenja in smrti presimpatične žrtve celjskih grofov, marveč odločno podčrta socialno življenje tedanjih časov in nam neženirano odkriva zastor, da zagledamo tudi moralno propast tedanjih stanov (plemstva)».

«Veronika Deseniška» je izšla v tisku v mesečniku «Jadranska» leta 1922. Znano je, da je ta revija bila ustanovljena in urejevana prav po Marici Gregorici.

Brez dvoma bo petkov prosvetni večer za Skedenjce pomemben kulturni dogodek.

DRUGE VESTI NA PETI STRANI

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

FERDINAND RAIMUND

KRALJ GORA IN LJUDOMRZNIK

Romantična igra s petjem in plesom v dveh delih

Prevod BORUT TREKMAN
Scena ing. NIKO MATUL
Kostumi ALENKA BARTLOVA
Glasba URBAN KODER
Korepetitor IGNACIJ OTA

Režija MIRAN HERZOG
Razpored predstav glej pod rubriko «Gledališča».

SASA SKUFCA

JANKO in METKA

otroška spevoigra v treh dejanjih

GLASBENA MATICA — TRST
Sezona 1972 - 1973

Šesti abonmajski koncert

V soboto, 17. februarja ob 21. uri v Kulturnem domu v Trstu

AKADEMSKI KOMORNI ZBOR

iz Beograda

COLLEGIUM MUSICUM

Dirigent: DARINKA MATIĆ

Solisti:

sopran Vera Milčič
sopran Svetlana Bojčević
sopran Valerija Bogdan
bariton Slobodan Stanković

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manna 29, tel. 418-605) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Prosvetno društvo «IVAN CANKAR» pri Sv. Jakobu, Ul. Montecchi 6, priredi danes, 13. t. m. ob 20.30

PREŠERNOVO PROSLAVO

Sporod: Priložnostni govor, ki ga je napisal Ladi Premru, nastop članov SAG in moškega šentjakevskega zbora.

V petek, 16. t. m. bodo v društveni dvorani gostovali člani Amaterskega odra PD Prosek-Kontovel z Nušičevimi komedijami

EMANCIPIRANE ŽENE

PD «SLAVKO ŠKAMPERLE» — pri Sv. Ivanu

vabi vse svoje člane in prijatelje na

PREŠERNOVO PROSLAVO

ki bo v sredo, 14. februarja ob 20. uri v društvenih prostorih. Nastopajo bodo člani Slovenskega amaterskega gledališča in gojenci glasbenega tečaja pod vodstvom Nadje Udovič.

V Slovenskem klubu bo danes, 13. februarja, ob 20.30 predaval

prof. Avgust Černigoj

o zadrnem Beneskem bienalu. Predavanje bo spremljano s barvnimi diapozitivi.

Vabljeni!

Prosveta

Slovenski prosvetni društvi Tabor - Opčine in Slovnan - Padrice-Gropada vabita na Slovensko proslavo, ki bo v soboto, 17. februarja ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah.

Sodelujejo: 1. Avtorji pesniških listov: Marij Čuk, Filip Fischer, Andrej Kokot, Ace Mermola, Jolka Mitlič, 2. recitatorji: 3. mešani pevski zbor Slovan (Padrice - Gropada) ter moški pevski zbor Tabor - Opčine.

Razna obvestila

Sola Glasbene matice-Trst. V sredo, 14. februarja ob 20. uri nastop gojencev glasbene šole. Dvorana «J. Gallus», Ul. R. Manna 29. Vljudo vabljeni.

ŠD «VESNA» priredi 17. t. m. pusti ples za člane in simpatizerje. Vabila na sedežu društva.

Gledališča

KULTURNI DOM

IVAN POTRČ V NEDELJO V KULTURNEM DOMU

Prešernova pesem vrednota evropske kulturne sredine

V nedeljo je na osrednji Prešernovi proslavi v Kulturnem domu spregovoril o Prešernu slovenski pisatelj Ivan Potrč, katerega govor objavljamo v celoti:

Drage tovaršice, dragi tovariši! Komaj dva meseca bo, ko smo tu v Trstu govorili o Husu, ki je bil prvi slovenski pesnik, ki je posvečen Prešernu. Vendar mi je prišlo na misel, da je Prešernova pesem vrednota evropske kulturne sredine — in s tem tudi vrednota ter lastnina te širše ali evropske kulturne sredine, da ostanemo doma in v evropskem svetu, koder je bilo za ledje tega taktičnega enotnega kulturnega območja ali radiusa? In koliko poznam italijanske književne preteklosti, njene pesniške ustvaritve, morem reči, kako bi in da bi smela biti Prešernova pesnitev, Krst pri Savici, že pred več kot sto leti, če ne bi ob samem nastanku ali objavi, preprečena prav na italijanski jezik — to bi bila njena pravica; ko likor se to ni zgodilo, koliko je bila tako italijanska kultura enako kot evropska za Prešernov pesniški biser osiromašena.

So sosedji ali pa nismo sosedji, eno so zemeljske ali delne meje, drugo pa je vsesplošnost ali enovitost kulture, ki ne pozna meja — jezikovne različenosti, različni jeziki, ne bi smeli nikoli raznejevati neke enovite kulture — pač pa bi različno jezikovno izražanje moglo to enovito evropsko kulturo samo bogatiti.

Kakor more postati italijanska knjiga, ki je prevedena ali je prepešena v naš slovenski jezik, tudi naša knjiga, del naše slovenske vrednosti o umetniški vrednosti katerega koli naroda, enako kot more naša ustvaritve obogatiti vsako drugo nacionalno kulturo in more postati umetniška vrednota za druga ljudstva ali za svet, ko je povedana v jeziku tega drugega naroda — gotovo pa imajo večji narodi tudi neko svojo veliko dolžnost, da to posredovanje opravljajo, se pravi, da to prevajalsko delo opravljajo tudi v težnji, da obogatijo svojo kulturo.

Vedeti moramo, da je vsaka kultura ali kultura vsakega naroda neko svojsko bogastvo in je kot takšno ena izmed temeljnih kamnov skupne človekove kulture, je pričevanje človeške ustvarjalnosti nasploš. Za vsako kulturo, katere ljudstva so izginila, smo renejs, toliko bolj revni, kolikor ni ostalo za nami ljudstvi kulturnih pričevanj.

Mislím, da je prav, ko Slovenci ravno na Prešernov dan spregovorimo o potrebnosti in o nujnosti prelijanja kultur — a kolikor o tem govorimo v Trstu, na tem ozemlju, ki naj bo, kakor pravimo, most med dvema kulturama, moremo to celo — in to docela suvereno — tudi terjati.

Upam — in upam, da smem reči, kako zadržano upam, da v našem jutrnjem dnevu ter v našem evropskem svetu ne bo vojn in da se bodo prenehale različne nacionalistične in verske neustrečnosti ter prepri, a katerim smo na žalost v Evropi vedno priče, in da moremo verjeti v svet našega pesnika, našega Prešerna, ki je v pesmi upam, kar se danes upamo mi vsi z njim — ene vrag, le sosed bo mejak.

Naj je bila Prešernova pesem še tako slovenska, tako po slovenski besedi kakor po privržnosti svojemu slovenskemu človeku, misel Prešernove pesmi ni bila nikoli pristranska ali ozko nacionalistična — in kakor ga je bolela usoda lastnega ljudstva, tako je izpovedal in terjal in napil v Žalozivni sožitju med vsemi

ljudstvi tega sveta. Bila je to ista misel, ki je zatem čez sto let ali danes postala tako našemu slovenskemu narodu kot vsem jugoslovanskim narodom napotilo, kako naj žive med sabo narodi in sosedje! Nikoli ne bo orožje tisto, ki bo varovalo mir med narodi tega sveta — orožje, to pri naša vselej le strahoto in strah! — mir in prelivanje kultur za more prinesli le sožitje med ljudmi.

Nobenega smisla bi ne imelo, ko bi spominjal na mestjanstva malih narodov, vendar pa moremo reči, kako so prav mali narodi, ki so bili tolikokrat potisnjeni na robove dogajanj (za nas, Slovence, je povedal Zupančič, kako sod daleč gledamo, ko svet gradijo novo), kako so prav ti mali narodi bili in so še danes prvi poklicani, da postanejo in da so tista vest med narodi tega sveta, ki imajo vso pravico da zamudijo — pač tudi zaradi svojega obstanka — mir in sožitje, ali da se uresničijo Prešernovo upanje, njegova vera v človeštvo. Ne gre le in zgolj za pravične meje med narodi, gre predvsem in vedno le za to, da morejo vsi narodi tega sveta svobodno živeti in da morejo svobodno ustvarjati ter da postanejo vsak s svojo kulturo potreben in razen del bogate človekove kulture, gre za tisto in takšno sosedstvo, koder more ostati meja samo vez med dvema narodoma, vez za sožitje in vez za medsebojno oplajanje kultur.

Naj povem, kako me je narahlo strah, da bi začel govoriti o našem zamudstvu, kako počasi smo Slovenci dobivali prepsitve italijanskega pesništva, čeprav bi mogli nasteti veliko vzrokov, da bi to opravičevali, to prevajalsko ali kulturniško zamudništvo, predvsem pa ni bilo samostojnega narodnostnega življenja, ki bi to zmoglo; še bolj bi me bilo danes, na Prešernov dan, začelo prepričanje, kolikor je in kolikor ni vredne književne bere prevedeno na sosedni, italijanski jezik. Zdelo pa se mi je potrebno, da na tak dan povemo, zakaj k temu težimo in zakaj to smemo tudi terjati.

Prav tako slovenski kot italijanski zivelj na Tržaškem je prvi poklican, da pri tem delu pomaga, da je resnično vez in most, dolžnost tega dela in odgovornost, pa je še posebno zanimivo, zato, ker je roman napisan tako, kar bi bil napisan tako rekoč danes ali pa vsaj včeraj. Tako se nam Vitomil Zupan kaže kot anticipator današnjega slovenskega slovestva.

Težko je obnavljati vsebino romana, katerega zgodba ni v prvem pisateljevem planu in ki za samo Zupanovo pisanje še zdaleč ni bistvena. Zato bo tudi tisti bralec, ki bo v romanu iskal zgodbo, knjigo razočaran odložil, zlasti potem ko bo prebral še polovico knjige. Če pa naj o romanu vendarle preprosto povemo, kaj obravnava, potem bi lahko rekli, da pisatelj prikazuje izsek iz življenja profesorja, ki bi se rad iztrgal iz malomeščanskega sveta. Vendar pa je ta profesor sam velik malomeščan po vsem svojem prepričanju in ravnanju. Toda ko si s silo le iztrga malomeščanskemu življenju, ko napravi nekaj nemišljenih korakov in ko pride zaradi tega v nevarnost celo njegova služba na gimnaziji, se spet povrne k prejšnjemu življenju in postane spet soliden mož.

Kot rečeno pa je zgodba drugotnega pomena, zlasti še, ker ni pripovedovana tekoče, temveč v odlomkih, prepletenih s pisateljevimi razmišljanji, tako da si jo mora bralec sestaviti sam. Osnovna tema delu je ideja, ki jo predstavlja kritika malomeščanstva. Kot pravi avtor uvoda, pa je Zupanova kritika bistveno drugačna od kritike pisateljev socialnega realizma. Ingolca, Kranjca, Potrča in drugih sodobnikov. Medtem ko ti pisatelji za razmere in kritike določijo okolje, pa pravi Zupan, da je vsega kriv človek sam, da je torej krivica v njem. To spornost nje ničevosti življenja nas spomni na književno stvarstvo, ki je skozi vse teke, saj glavni junak, ki pa ostaja anonimni (saj ga pisatelj niti ne imenuje) ves čas, ko ga spremljamo, nenehoma hrepen za nečem, nekaj lašče, hode osvoboditi svet in napraviti nekaj velikega, pa se mu nič ne posreči. Vse to je le njegova želja, ne pa rezultat njegovega prizadevanja. V resnici ostaja človek, kakor ga predstavlja pisatelj skozi podobo profesorja, nebojnik, neživljenjski,

Naj živi Prešernov spomin med nami in med vsemi narodi, naj živi njegova pesniška dediščina, ter postane last ljudstev tega sveta!

Zahodnonemška televizija je snemala TV nadaljevanke pod naslovom »Svevovo življenje«. Posamezne scene so nemški filmarji snemali tudi na pokopališču v vipavskem Križu, od koder je tudi gornji posnetek, ki nam med drugim prikazuje tudi Danila Turka - Joca, ki igra eno izmed vlog v nadaljevanju

NOVOSTI NA SLOVENSKI KNJIŽNI POLICI

Vitomil Zupan: Potovanje na konec pomladi

Med tremi izvirnimi novitami, ki jih je Cankarjeva založba izdala skupaj, predstavlja tretjo knjigo roman Vitomila Zupana POTOVANJE NA KONEC POMLADI. Vitomil Zupan, ki ga poznamo po romanu Vrata megle, nas povesti o panterju Dingju, po drami Rojstvo v nevihti in še drugih delih, je svoj roman Potovanje na konec pomladi napisal še pred vojno, leta 1940. Tako smo ta roman dobili na slovenski knjižni trg s tridesetletno zamudo, kar pomeni nedvomno posebnost sodobne slovenske literature in našega knjižnega trga. Zlasti se ob ugotovitvi, da ima Zupan še več tekstov, pripravljenih za objavo, da so dela bila napisana še pred časom, pa je še vedno leže v pisateljevi misli. Samo dejstvo, da je roman nastal pred zadnjo vojno, pa je še posebno zanimivo, zato, ker je roman napisan tako, kar bi bil napisan tako rekoč danes ali pa vsaj včeraj. Tako se nam Vitomil Zupan kaže kot anticipator današnjega slovenskega slovestva.

Težko je obnavljati vsebino romana, katerega zgodba ni v prvem pisateljevem planu in ki za samo Zupanovo pisanje še zdaleč ni bistvena. Zato bo tudi tisti bralec, ki bo v romanu iskal zgodbo, knjigo razočaran odložil, zlasti potem ko bo prebral še polovico knjige. Če pa naj o romanu vendarle preprosto povemo, kaj obravnava, potem bi lahko rekli, da pisatelj prikazuje izsek iz življenja profesorja, ki bi se rad iztrgal iz malomeščanskega sveta. Vendar pa je ta profesor sam velik malomeščan po vsem svojem prepričanju in ravnanju. Toda ko si s silo le iztrga malomeščanskemu življenju, ko napravi nekaj nemišljenih korakov in ko pride zaradi tega v nevarnost celo njegova služba na gimnaziji, se spet povrne k prejšnjemu življenju in postane spet soliden mož.

Kot rečeno pa je zgodba drugotnega pomena, zlasti še, ker ni pripovedovana tekoče, temveč v odlomkih, prepletenih s pisateljevimi razmišljanji, tako da si jo mora bralec sestaviti sam. Osnovna tema delu je ideja, ki jo predstavlja kritika malomeščanstva. Kot pravi avtor uvoda, pa je Zupanova kritika bistveno drugačna od kritike pisateljev socialnega realizma. Ingolca, Kranjca, Potrča in drugih sodobnikov. Medtem ko ti pisatelji za razmere in kritike določijo okolje, pa pravi Zupan, da je vsega kriv človek sam, da je torej krivica v njem. To spornost nje ničevosti življenja nas spomni na književno stvarstvo, ki je skozi vse teke, saj glavni junak, ki pa ostaja anonimni (saj ga pisatelj niti ne imenuje) ves čas, ko ga spremljamo, nenehoma hrepen za nečem, nekaj lašče, hode osvoboditi svet in napraviti nekaj velikega, pa se mu nič ne posreči. Vse to je le njegova želja, ne pa rezultat njegovega prizadevanja. V resnici ostaja človek, kakor ga predstavlja pisatelj skozi podobo profesorja, nebojnik, neživljenjski,

Naj živi Prešernov spomin med nami in med vsemi narodi, naj živi njegova pesniška dediščina, ter postane last ljudstev tega sveta!

Podprli boste načrt mlajših prijateljev.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Obranite koristne odnose tudi s svojimi nasprotniki. V ljubezni je danes sreča na vaši strani.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Vaše zdravstveno stanje vam ne dovoljuje, da bi sprejeli še več dela. Prehodna napetost v družini.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ne bo vam uspelo opraviti spletke nasprotnikov. V finančnih stvareh se posvetujte z družinskimi člani.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Trenutek je ugoden, da si poiščete potrebno podporo. Da bi v čustvenem pogledu preprečili spor, pristanite na kompromis.

nestvaren, skratka človek, ki ga pomilujemo, če se mu že ne posmehujemo kot nesposobnemu za življenje. Tako je Zupanova podoba človeka smešna in klarna.

In ko spremljamo samo sanjarjenje in hrepenenje glavnega junaka, nas tudi sam roman kot zanimiv poskus ne pritegne. Nikakor pa nas tekst ne more ogreti, pa čeprav je res, da pomeni Zupanovo pisanje avantgardno pisanje, ki ga moramo občudovati. Vsaj glede na čas nastanka romana.

Če omenimo še docela nevezan slog, pripoved, v kateri se brez ločitve mešata direktni in indirektni govor, pripoved o dogajanjih z razmišljanji, kjer pravo osebo nadomesti brezosebno pripovedovanje, kjer se fantazija meša z realnostjo, potem smo o značilnostih Zupanovega pisanja omenili dovolj. Čeprav je torej roman star več kot trideset let, je za današnji način pisanja še vedno sprejemljivo. Ni pa zato to tekst, ob katerem bi uživali, temveč le tekst, ob katerem kvečjemu razmišljamo o človeku, kakršnega nam skozi zgodbo o profesorjevem prijatelju s študentom Tajstjem, predstavlja Vitomil Zupan.

RADIO VELETVIZIJA

TOREK, 13. FEBRUARJA 1973

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Pratik; 12.50 Saksofon in elektricne orgle; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Komorni koncert; 19.00 Poje Masimoni Ranieri; 19.10 Stanko Vuk; 20.05 Tomaž in Medane; 20.20 Spored za najmlajše; 20.30 Sport; 21.45 Bellinjevi »Puritanci«; 21.45 Pogled za kulise.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.00 Jutranja glasba; 8.40 Na neznan planet; 9.00 Orkestri; 10.00 Od melodije do melodije; 11.15 Slava ne uverture; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Novi filmi; 14.10 Plošče; 14.35 Juke box; 15.00 Otroški kotiček; 15.20 Plošče; 16.40 Pevec lahke glasbe; 17.00 Program za mladino; 17.10 Prešerna; 17.45 Duo Pahor - Slama; 18.00 Orkestri; 19.00 Zabavna glasba; 19.30 Prenos RL; 20.00 Glasba v večeru; 20.40 Zborovsko petje; 21.00 Srečanja: Pulvio Tominz; 21.30 Orkestri; 22.00 Slike; 22.10 Danila Svare; 22.35 Današnji ritmi.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 6.47 Kako in kaj; 8.30 Jutranje pesmi; 9.15 Vi in jaz; 10.00 Posebna reportaža; 11.20 Kratki teden; 13.15 Program s Paulom Villagiom; 14.00 Četrti program; 15.00 Plošče za mladino; 17.05 »Sončnica«; 19.10 Sindikalno - ekonomska panorama; 19.25 Koncert v miniaturo; 20.20 »Andeta e ritorno«; 21.15 Donizettijeva opera »Don Pasquale«.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 7.40 Jutranja glasba; 8.40 Orkestri; 9.00 Pred nakupi; 10.00 Pesem za vsakogar; 12.40 Alto gradimento; 13.35 Sprehod med notami; 13.50 Kako in kaj; 15.40 Glasbeno - govorni spored; 17.30 Posebna reportaža; 17.45 Telefonski pogovori; 20.10 Film; 22.43 Emiliano Zapata.

III. PROGRAM

10.00 Koncert; 11.40 Sodobna ital. glasba; 13.30 Glasbena medija; 14.30 Scarlattijeva skladbe; 16.20 Plošče resne glasbe; 17.20 Enotni razred; 17.35 Jazz; 19.15

Ob koncu leta 1972 je Mohorjeva družba, s sedanjim sedežem v Celju, praznovala 120. obletnico svojega obstoja. O tej slovenski založbi, najstarejši slovenski založbi ustanovi, ki je v dolgih letih svojega obstoja opravila pomembno kulturno poslanstvo, smo v Primorskem dnevniku posebej poročali. Ne bi zato ponavljali tega, kar smo takrat ugotovili, ne pomembnosti dela, ne historiat, ne značaja njenih izdaj, s katerimi se vključuje v današnje slovensko kulturno stvarstvo. Ozriemo se na kratko na letošnje knjige Mohorjeve družbe, na njen letošnji knjižni dar.

Mohorjeva družba je namreč ostala zvesta svojemu dolgoletnemu načelu, da namreč ob koncu vsakega leta izda skupaj nekaj knjig svoje redne zbirke in jih kot komplet pošilja svojim naročnikom. Tej tradiciji je ostala zvesta tudi v letošnji jubilejni knjigi, ki jih je pet in ki jih je Mohorjeva družba natisnila v nad 60.000 izvodih. S temi knjigami, ki so šle po vsej slovenski domovini in izven nje, je Mohorjeva družba dosegla tudi tiste preproste slovenske ljudi, ki po navadi ne bero dosti knjig in ki se niso prišli do tega, da bi spoznali nujnost branja.

TOREK, 13. FEBRUARJA 1973

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Pratik; 12.50 Saksofon in elektricne orgle; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Komorni koncert; 19.00 Poje Masimoni Ranieri; 19.10 Stanko Vuk; 20.05 Tomaž in Medane; 20.20 Spored za najmlajše; 20.30 Sport; 21.45 Bellinjevi »Puritanci«; 21.45 Pogled za kulise.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.00 Jutranja glasba; 8.40 Na neznan planet; 9.00 Orkestri; 10.00 Od melodije do melodije; 11.15 Slava ne uverture; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Novi filmi; 14.10 Plošče; 14.35 Juke box; 15.00 Otroški kotiček; 15.20 Plošče; 16.40 Pevec lahke glasbe; 17.00 Program za mladino; 17.10 Prešerna; 17.45 Duo Pahor - Slama; 18.00 Orkestri; 19.00 Zabavna glasba; 19.30 Prenos RL; 20.00 Glasba v večeru; 20.40 Zborovsko petje; 21.00 Srečanja: Pulvio Tominz; 21.30 Orkestri; 22.00 Slike; 22.10 Danila Svare; 22.35 Današnji ritmi.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 6.47 Kako in kaj; 8.30 Jutranje pesmi; 9.15 Vi in jaz; 10.00 Posebna reportaža; 11.20 Kratki teden; 13.15 Program s Paulom Villagiom; 14.00 Četrti program; 15.00 Plošče za mladino; 17.05 »Sončnica«; 19.10 Sindikalno - ekonomska panorama; 19.25 Koncert v miniaturo; 20.20 »Andeta e ritorno«; 21.15 Donizettijeva opera »Don Pasquale«.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 7.40 Jutranja glasba; 8.40 Orkestri; 9.00 Pred nakupi; 10.00 Pesem za vsakogar; 12.40 Alto gradimento; 13.35 Sprehod med notami; 13.50 Kako in kaj; 15.40 Glasbeno - govorni spored; 17.30 Posebna reportaža; 17.45 Telefonski pogovori; 20.10 Film; 22.43 Emiliano Zapata.

III. PROGRAM

10.00 Koncert; 11.40 Sodobna ital. glasba; 13.30 Glasbena medija; 14.30 Scarlattijeva skladbe; 16.20 Plošče resne glasbe; 17.20 Enotni razred; 17.35 Jazz; 19.15

PRESENETLJIVA ALI CELO NEVERJETNA INICIATIVA

Pisatelj Normann Mailer bo imel lastno policijo

Na proslavi svojega peldesetega rojstnega dne je goste presenetil z idejo, ki jo je sam označil kot najgenialnejšo, kar jih je doslej imel!

Ameriški književnik Normann Mailer namerava — tako poročajo — osnovati posebno tajno policijo, ki bo nadzorovala cizroma preiskovala delovanje uradnih tajnih policij FBI in CIA. O tej svoji ideji se je Mailer izrazil, da je genialna. Mnogim pa služi za dokaz, da je od genialnosti do norosti samo korak.

Mailerja uvrščajo med deset najuglednejših, to se pravi najboljših ameriških intelektualcev. Je eden od najboljših pisateljev, mnogi pa trde, da je najboljši. Napisal je doslej najboljši ameriški roman na temo druge svetovne vojne »Golj in mrtvi« in še nad deset drugih del. V eni od poslednjih se posmehuje ameriškim politikom in predvillni kampanji, Nixona proglašajo »god-

faterha«, t.j. za šefa mafije. Ne spoštuje torej tradicionalnih svetinj. Pač pa temperamentno sodeluje v peripetijah vsakodnevnega ameriškega življenja. Svoj čas je celo demonstrativno kandidiral za newyorškega župana. Norca brije iz aktivistk gibanja za enakopravnost žena. Na enem od njihovih sestankov jim je namesto pozdrava z govorniškega odra odbrnel kopico žaliv. Nastal je mučen molk presenečenja, Mailer pa jih je vprašal: Zakaj čakate čemu ne živigate? Ko so začele protestirati in žvižgati, jim je zaklical: »No, vidite, da niste zgodili kot poslušne ovčice! In je zapustil dvorano.

V času izstrelitve zanjega »Apoll« je skupaj z nekaj stotinami povabljenec krožil na ladji okrog Cape Kennedyja ter v svojih za priložnost pripravljenih predavanjih dokazoval, da bi bilo treba še pred vzletom v vesolje zmanjšati oziroma odpraviti nekatere tegobe na Zemlji.

Vsemu temu se ima zahvaliti, da je njegovo ime skoraj vsakodnevno na stolpcih časopisov. Pred nekaj tedni je napovedal, da bo za svoj peldeseti rojstni dan organiziral sprejem in svečanost, kjer bo objavil najgenialnejšo zamisel svojega življenja. Nobenemu ni prejel povedal, za kaj gre. Računal je na radovednost Newyorčanov, dočel je tudi ceno vstopnic: 30 dolarjev za posameznika, za pare pa po 50 dolarjev (dolar za vsako leto Mailerovega življenja).

Med več kot 500 povabljenec so bili tudi znani filmski igralci Shirley Maclaine, Jack Lemon in Rod Steiger, republikanski senator Jacob Javits, bivši senator in eden od demokratiških kandidatov na predsedniških volitvah l. 1968, Eugen

PROF. ŠKERLJ — 80-LETNIK

Najboljši poznavalec kriskega narečja

Napisal je tudi več člankov o slovenskih manjšinah v Avstriji in Italiji

V teh dneh slavi v Ljubljani osemdesetletnico akademik dr. Stanko Škerlj, jezikoslovec in literarni zgodovinar. Teza znanstvenega dela prof. Škerlja je predvsem italijanska sintaksa in je s tega področja tudi največ doma in v tujini objavljenih del.

Četudi romanist, se je Stanko Škerlj zmeraj znanca vračal tuji k vprašanju sintakse v slovenskimi. Pomemben prispevek k slovenski pisavi je tudi obsejni Slovensko - srbsko - hrvaški slovar iz leta 1964, ki je pod skoraj dvajsetletnega dela. Ne nazadnje je vredna posebne omembe raziskava narečja v Sv. Križu pri Trzinu, opravljena skupaj s prof. Tinotom Logarjem; raziskava je namenjena Mediteranskemu jezikoslovnemu atlasu in lepo kaže, kako bogato rišsko in pomorsko terminologijo so si ustvarili slovenski ribiči v tej vasi. Raziskava je tako jezikoslovno in nacionalno utemeljena in torej z obeh vidikov pomembna.

Zunaj svoje ožje stroke se je prof. Škerlj še in še vračal k vprašanju slovenskih manjšin v Julijski krajini in predvsem na Koroškem, kjer o tem objavil v jugoslovanskem časopisu večje število tehničnih člankov.

Dve iz SZ

MOSKVA, 12. — Ledenik je nekakšen sinonim mraza. Na gorovju v Tienšjanju v centralni Aziji pa imamo zanimiv pojav. Jezera na tem gorovju so nekakšni akumuliratorji sončne energije. Znanstveniki iz Alme Atje so namreč ugotovili, da v teh jezerih voda niti sredi zime ne zamrzne. Se več, še nikoli ni temperatura teh jezer padla pod 10 stopinj Celzija. Poleti pa se voda teh jezer segreje tudi do 50 stopinj.

Ker ne gre za velika jezera, v katerih bi se bilo nakopičilo toliko toplote, da bi je bilo dovolj za vso zimo, so se znanstveniki znašli pred vprašanjem, kako to, da voda teh jezer ohrani toliko toplote. In ugotovili so, da je ta voda zelo »gosta«. V enem litru vode je namreč raztopljenih tudi nad 300 gramov najrazličnejših soli in te soli omogočajo vodi, da akumulira toliko toplote, da je dovolj za več mesecev, praktično za vso zimo.

MOSKVA, 12. — Državni narčrtovni zavod v Tadžikistanu je sporočil, da se bo proizvodnja električne energije v tej srednjeazijski republiki Sovjetske zveze do leta 1975 podvojila. Sedaj grade v Nureku največjo hidrocentralo v Osrednji Aziji. Ta centrala spada v okvir sistema central, ki jih grade ali ki jih bodo gradili na reki Vaksu. Tadžikajska republika je hribovita dežela, saj 90 odstotkov vse površine predstavljajo gore. Zato so tudi vodni tokovi tu zelo bogati in doslej še niso bili izkoriščeni. Vodni tokovi na področju tadžikijske republike proizvajajo 150 milijard kWh električne energije na leto. Nagli razvoj energijskih virov bo pripomogel k nadaljnjemu ekonomskemu razvoju te republike

McCarthy, znane osebnosti iz umetniških krogov, časniki. Skratka vsi, ki so mislili, da je Mailer mislil resno ali se jim je samo posmehoval, ko jim je odkril svojo idejo, zakaj to je storil precej zmeden. Rekel jim je, da namerava osnovati posebno privatno tajno policijo, ki bo svoje delo opravila objektivno, kulturno in strokovno. Spremljala bo delovanje FBI in CIA in pri tem uporabljala iste načine in sredstva, ki jih omenjeni organizaciji uporabljata proti drugim. V izmenjavi, zakaj se je tega lotil, je dejal, da zato, ker se zaveda, da ZDA drse v totalitarizem. In pa, ker ne veruje vladni in je zaskrbljen za usodo ZDA.

Med nekaterimi možnimi ukrepi oziroma nalogami te policije je Norman Mailer omenil nerazčiščeni umor Johna Kennedyja, poročilo Warrenove komisije o tem umoru, delež republikancev pri objavi podatkov o boleznih senatorja Thomasa Eagletona, kar je znatno prispevalo k porazu McGoverna, Watergate škandal o vohunjenju na demokratičnih sedežih, o čemer se je razprava pravkar končala, a je na njej — po besedah samega sodnika — prišel na dan šele manjši del resnice.

Denar za vstopnice na svečanost bo uporabljen za kritje začetnih stroškov. Mailer sam pa je trdno prepričan, da bodo pošteni državljani s svojimi prispevki še naprej podprli to akcijo posebne policije, kateri da on ne bo šef, marveč samo duhovni oče.

Ko je tako Mailer svoje seznanil s svojo idejo, je večina prisotnih politikov začela zapuščati dvorano, kjer se je svečanost vsrila. Eden od znanih newyorških časnikarjev, sicer zelo naklonjen Mailerju, mu je svetloval, naj raje ostane na svojem področju, t.j. na področju pisateljevanja, kakor tudi, da je nastopanje v takem svojstvu na javnih tribunah izguba časa, ker da se ne izplača govoriti o rešitvi Amerike, ko pa ta rešena sploh ne želi biti.

Denar za vstopnice na svečanost

bo uporabljen za kritje začetnih stroškov. Mailer sam pa je trdno prepričan, da bodo pošteni državljani s svojimi prispevki še naprej podprli to akcijo posebne policije, kateri da on ne bo šef, marveč samo duhovni oče.

Ko je tako Mailer svoje seznanil s svojo idejo, je večina prisotnih politikov začela zapuščati dvorano, kjer se je svečanost vsrila. Eden od znanih newyorških časnikarjev, sicer zelo naklonjen Mailerju, mu je svetloval, naj raje ostane na svojem področju, t.j. na področju pisateljevanja, kakor tudi, da je nastopanje v takem svojstvu na javnih tribunah izguba časa, ker da se ne izplača govoriti o rešitvi Amerike, ko pa ta rešena sploh ne želi biti.

Brechtovo

»Galilejevo življenje«

v Rossettiju

Ne oom oastopi oa trditve, da je italijanski gledališčar, razen redkih izjem, matadorsko gledališče, gledališče »vezdnikov« in bleščic imen. Nekaj postavitev, ki smo jih v zadnjem času videli v Trstu, to potrjuje. Nemara pa bo tudi držalo, da je italijanski gledalec navajen takih predstav, da sili v gledališče zgolj zaradi privlačnega imena, skoraj nič pa ne ve o avtorju, o režiji in o vsem drugem, kar daje predstavi izvirne gledališke celovitosti. Slovenci smo v tem na boljšem. Navkljub nekaterim bleščecim imenom iz našega gledališkega sveta, smo v predstavah znali ohraniti ansambelsko homogenost, zadržano homogenost naposled, zaradi katere lahko upravičeno tekmujejo z evropskimi gledališči.

Tak občutek »vezdnosti« smo imeli tudi na četrtinski predstavi Brechtovega dela »Galilejevo življenje«, s katerim je turinško stalno gledališče gostovalo v gledališču Rossetti. Režiser predstave Nemes Fritz Benvenuti, se je v svoji režiji postavil odločno ločilo od brechtovskega epškega načina uprivoritve. Nič huduga, če pomislimo, da so to storili tudi drugi režiserji (Trionfi, Squarzina itd.) toda očito dosledneje. Predstave teh režiserjev so dihale, iz njih je bilo čuti vsi Brechtovo jezo, ironijo, grenkobo, družbeno kritiko.

Benvenuti je režijsko postavitev pa je

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 793 808 794 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/I Telefon 83 382
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 795 823
Oglasni oddelek TRST Ul. Montecchi 6/III Telefon 761 470
Naročnina
Mesečno 1.350 lir — vnaprej: polletna 7.500 lir, celoletna 13.500 lir.
Letna naročnina za inozemstvo 19.500 lir, za naročnike brezplačno revija «Dan»
V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, za zasebnike mesečno 18.—
letno 180.— din za organizacije in podjetja mesečno 22.— letno 220.— din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 8 V SLIKAH 13. februarja 1973

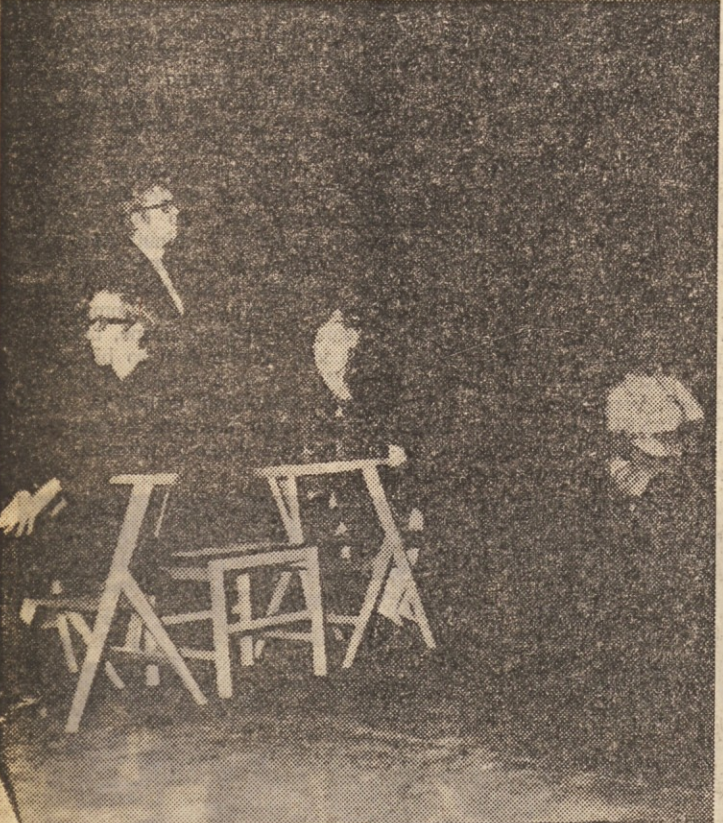
Za SFRJ Tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1
«ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglas Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno -
upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sozolja 200 lir. «Mali oglasi»
80 lir beseda. Oglasi za tržaško in gorisko pokrajino se naročajo pri
oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.
Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel Izdaja in tiska ZIT - Trst

Prešernova proslava je v nedeljo popoldne privabila v Kulturni dom številno občinstvo. Bili so ljudje iz mesta in iz okolice, ki so s svojo prisotnostjo hoteli počastiti slovenski kulturni praznik in se oddolžiti spominu velikega slovenskega pesnika Franceta Prešerna. Naš fotograf Mario Magajna (ki je avtor vseh posnetkov na tej strani), je naredil posnetek med zaključnim nastopom moškega pevskega zbora «Tabor» z Opčin

Pogled v dvorano na 100-članski Tržaški partizanski zbor, ki ga vodi Oskar Kjuder

Člani Slovenskega amaterskega gledališča (Sergij in Ivan Verč, Mili-
ca Kravos in Anica Žerjal) izvajajo Kravosovo priredbo Prešernove
biografije

Slavosni govornik na Prešernovi
proslavi v Kulturnem domu je bil
slovenski pisatelj Ivan Potrč. Govo-
ril je o evropskem pomenu Prešer-
na in o kulturnem oplajanju

PD Slovenec je priredilo Prešernovo proslavo v srenjski dvorani. Na sliki mladi recitatorji

Del gostov na občnem zboru partizanskega zbora v Trebčah

Član SSG Joško Lukeš recitira
Zdravljico

Člani Radijskega odra (Ivana Placer, Miro Opelt, Franko Žerjal, Mar-
jan Bajc, Aleksij Pregare) izvajajo odlomke iz Simčičeve drame
«Krst pri Savici»

Mladi recitatorji na Prešernovi proslavi PD «Slavec» v Ricmanjih

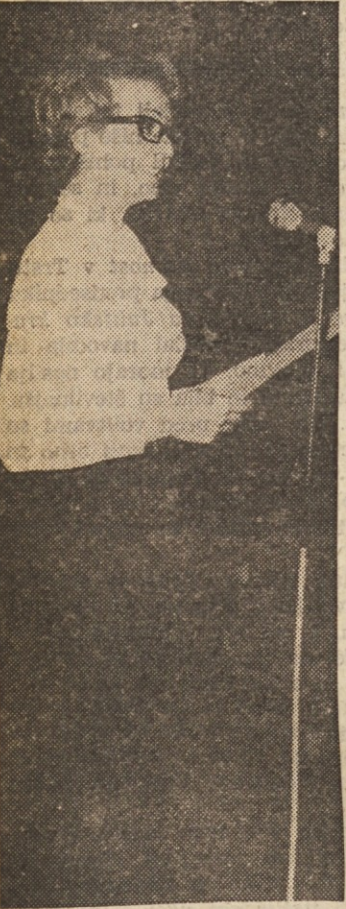
Pevski zbor Fantje izpod Grmade na Prešernovem (kulturnem) večeru v župnijski dvorani v Devinu

Lucijan Padovan podaja poročilo pripravljalnega odbora

Člani glavnega odbora Tržaškega partizanskega zbora

Članica SSG Mira Sardotova je na-
povedovala spored

Gojenci slovenskega Dijaškega doma v Trstu so tudi letos počastili
slovenski kulturni praznik z notranjo prireditvijo

Domači dekliški pevski zbor poje na večeru v Devinu, posvečenem slovenskemu kulturnemu prazniku

Delegacija obč. zbora polaga venec k spomeniku padlim v Trebčah